

Bijdrage ChristenUnie tijdens de 1^e termijn van de Algemene Beschouwingen behorende bij de behandeling van de Programmabegroting 2021 - 2024

‘Aandacht voor wat echt telt’

Voorzitter,

Deze algemene beschouwingen vallen midden in de 2^e coronagolf. Een zware periode voor de hele samenleving, ook in Ede gaat het ons niet voorbij. Veel besmettingen, inwoners die een geliefde verliezen, gezondheid verliezen, hun baan verliezen. We hebben niet de vrijheid anderen te ontmoeten: niet bij de koffieautomaat op het werk, niet op de hogeschool, maar ook niet in familie- of vriendenkring. Sportvelden liggen er verlaten bij, kerken zijn slechts open voor een klein groepje mensen.

Met elkaar zien we uit naar een tijd dat ‘het gewone’ weer kan. Met tegelijkertijd de vraag in ons achterhoofd: willen we echt alles van ons oude leven weer terug? De files, het intensieve vliegverkeer, de volle agenda’s? Of gebruiken we deze periode voor een stuk bezinning, hoe we de *economie van het genoeg* vorm kunnen geven, hoe we ons leven zo kunnen aanpassen dat we de aarde niet uitputten?

De voorgelegde Programmabegroting maakt een solide indruk en geeft voor de toekomst een positief beeld. Dit ondanks alle onzekerheden in verband met de gevolgen van het corona-virus. Wat de ChristenUnie betreft is dit een compliment waard aan het adres van het college en de ambtelijke organisatie!

Als we kijken naar deze begroting, dan willen we als ChristenUnie-fractie aandacht geven aan wat echt telt. Voor ons is dat:

1. Zorg voor elkaar
2. Van groei naar bloei
3. Kiezen voor de schepping

1. Zorg voor elkaar

De crisis laat zien wat we al wisten: hoeveel mensen bereid zijn voor elkaar te zorgen. We zien dat bij professionals in de instellingen in onze gemeente, maar ook bij vrijwilligers en mantelzorgers.

Ede kent veel mantelzorgers, hen ondersteunen vinden we belangrijk. Wij vragen ons wel af: waarom is als doel opgenomen dat er meer mantelzorgers komen? Mantelzorg is toch geen doel op zich, het is juist een middel! Of willen we de betaalde zorg nog verder afschalen? De ChristenUnie is graag zuinig op mantelzorgers en hun inzet. Zodat zij het zo lang mogelijk vol kunnen houden. We hopen dat dat ook de insteek is van het college.

Statushouders mogen rekenen op een volwaardige plaats in de samenleving. De doelen zoals opgesteld in de Programmabegroting, zijn vooral gericht op werk. En natuurlijk: werk is belangrijk en helpt te integreren. Maar een netwerk in je eigen omgeving is net zo goed essentieel. Juist dat eigen netwerk vinden we in Ede toch altijd zo belangrijk, het komt bij iedere maatregel in het Sociaal

Domein terug. Daarom onze vraag: We ondersteunen statushouders bij het leren van de taal en het vinden van werk. Wat gaan we doen om hen te laten integreren in de samenleving?

Recent bespraken we in de raad het Lokaal Gezondheidsbeleid. Maar als we nu in de Programmabegroting kijken naar de cijfers rond overmatig alcoholgebruik bij jongeren van 15 en 16 jaar, blijven de streefwaardes gelijk: nog steeds 20%. Hebben we de moed al opgegeven? De ChristenUnie hoopt dat we dit niet acceptabel vinden, maar deze streefwaarde naar beneden willen hebben! Hetzelfde geldt voor overgewicht bij jongeren. Ede wil een gezonde gemeente zijn, daar hoort ambitie bij en niet je neerleggen bij de feiten.

Over de Maatschappelijke Opvang en de buitenslapers hebben we de afgelopen tijd al veel gezegd. Onze zorgen zijn niet weg. 1 december komt al snel dichterbij en er is nog geen nachtopvang. Daarnaast vragen we ons af of het met de geplande verbouwing van Gebouw 17 allemaal wel op tijd zal lukken.

Het voorstel om het Persoons Gebonden Budget (PGB) te verlagen, vinden wij onvoldoende onderbouwd in deze ProgrammaBegroting. De verwachting wordt uitgesproken dat bij een verlaging van 90 naar 80 % ook kwalitatief goede ondersteuning kan worden ingekocht. Kan het college toelichten waar deze keuze uit voortkomt en waar de positieve verwachting op gebaseerd is? De ChristenUnie vindt het belangrijk dat inwoners de kans krijgen zorg daar in te kopen waar zij het willen.

Er staan doelen in de Programmabegroting die bij ons vraagtekens oproepen. Zoals:

- 'Inwoners krijgen de professionele ondersteuning die nodig is' en een paar regels verder 'de gemiddelde WMO-indicatie wordt lager'. Dat roept vraagtekens op. Krijgen inwoners nu veel meer dan nodig is, en kan de indicatie daarom lager? Als dat inderdaad zo is, waar blijkt dat dan uit?
- 'Het aantal personen dat intramuraal verblijft neemt af.'. Daarvoor moet zorgbeleid verder opschuiven naar woonbeleid. Dat roept dus om betaalbare woonruimte, nieuwe initiatieven, creativiteit. Klopt onze indruk dat we dat nog te weinig zien?
- Al een paar jaar wordt ingezet op inclusie. Doel is dat 'onze openbare ruimte, publieke gebouwen en dienstverlening voor iedereen toegankelijk is'. Wat is er meer nodig om dit daadwerkelijk te bereiken? Soms bekruipt ons het gevoel dat het vooral een papieren werkelijkheid is, waarin zeker stappen gezet worden, maar nog veel te weinig vaart zit.

Het minimabeleid zoals we dat kennen, blijft intact. Een goed vangnet voor degenen die het niet zelf redden. Daar is de ChristenUnie oprecht blij mee. De crisis kan niet opgelost worden ten koste van de meest kwetsbaren in de samenleving. Maar er zijn meer punten die ons blij stemmen, zoals concrete aandacht voor laaggeletterdheid.

2. Van groei naar bloei

Het sociaal domein krijgt van de ChristenUnie altijd veel aandacht. Maar om die goede zorg te kunnen realiseren, is een gezonde economische en financiële basis nodig. De ChristenUnie wil daarbij van een focus op groei, naar een samenleving die bloeit. Dat betekent wat ons betreft dat we investeren in wat waarde heeft.

Dat is bijvoorbeeld een gezond evenwicht in wonen, winkels, horeca en bedrijven. In dat kader verbaast ons het voorstel te bezuinigen op de retailvisie. Juist in deze coronacrisis staat de retail onder druk. Winkels vallen om, meer leegstand dreigt. Is de timing om nu op de middelen voor de retailvisie te bezuinigen niet onverstandig?

Om kinderen tot bloei te laten komen, is goed onderwijs essentieel. Ede geeft in de Programmabegroting aan, dat we de ontwikkeling van kinderen maximaal willen stimuleren. Daarvoor zijn middelen beschikbaar gesteld, om kinderen buiten schooltijden extra mogelijkheden te bieden. De afgelopen jaren is van deze subsidie geen gebruik gemaakt, en daarom stelt het college voor hierop te bezuinigen. Ook dit roept de vraag op: Is het een verstandig moment om dit te doen? Door de lockdown afgelopen voorjaar, zijn er kinderen die achterstanden hebben opgelopen. We hopen dat het onderwijs tijdens de 2^e golf door kan gaan, maar zeker weten doen we dat niet. Is het dan juist niet goed de middelen wel beschikbaar te houden en scholen op deze mogelijkheid te wijzen? Om op die manier te investeren in de ontwikkeling van kinderen?

Inwoners die schulden hebben willen we een nieuwe kans bieden. We zijn daarom blij met het voorstel van het college om in vroegsignalering te investeren, zodat problematische schulden zoveel mogelijk voorkomen kunnen worden. Wat doet het college om juist ook jongeren te benaderen en hen op dit vlak te helpen? Is het college bijvoorbeeld bereid zich aan te sluiten bij Schulden Lab NL, een overkoepelende organisatie die beproefde, succesvolle programma's bundelt zodat niet iedere gemeente het wiel hoeft uit te vinden?

Een bloeiende gemeente is wat de ChristenUnie betreft een leefbare, veilige gemeente. We lezen dat er sprake is van ombuigingen m.b.t. het fietsplan, en concreet wordt de fietstunnel bij de N224 genoemd. We hebben voor de veiligheid op dit traject al vaker aandacht gevraagd. Ook deze week lezen we weer over een ongeval waar een fietser bij betrokken is. We hopen dat van uitstel geen afstel komt? Wil de wethouder zo snel mogelijk weer hierover in gesprek gaan met de provincie en ons als gemeenteraad op de hoogte houden van de voortgang?

Hetzelfde geldt voor het ondergronds brengen van de hoogspanningslijnen. Inwoners wachten er op, vertraging is dan niet prettig. We vragen het college helder te communiceren met omwonenden wat ze wanneer kunnen verwachten. In ieder geval vinden we het positief dat de gemeente Ede de kosten wil dragen nu de investering hoger uitvalt, en € 125.000,- ter beschikking stelt.

3. Kiezen voor de schepping

Als de crisis ons iets geleerd heeft, is het dat we veel meer thuis kunnen werken. Vergaderen kan ook digitaal, al is het natuurlijk niet wenselijk dat altijd zo te doen. Maar het scheelt files en luchtverontreiniging. Uit nood geboren, zorgden we opeens beter voor de schepping.

Wat we hebben opgebouwd, willen we goed onderhouden. We zijn dan ook tevreden dat er niet verder wordt bezuinigd op de openbare ruimte.

Er liggen grote uitdagingen op ons te wachten om onze doelstellingen m.b.t. de energietransitie te halen. Toen de ChristenUnie de handtekening zette onder het bestuursakkoord was al duidelijk dat deze ambitie hoog was.

Kijkend naar duurzaamheid willen we een compliment geven aan onze inwoners, we zijn goed op weg met het scheiden van afval. We zitten fors boven het landelijk gemiddelde. Hetzelfde gaat op voor de hoeveelheid restafval. Het aantal woningen met zonnepanelen is flink gestegen. Maar we zijn er nog lang niet. De vraag is of we de hoeveelheid zonnevelden die we ambiëren, gaan halen.

Wat de ChristenUnie betreft is het tijd dat de gemeente haar regierol hierin meer gaat pakken. We kunnen dit niet alleen aan ontwikkelaars overlaten als we kwalitatief goede zonnevelden willen waar functies zoveel mogelijk gecombineerd worden. Om draagvlak te houden is het goed restgronden

aan te pakken en bijvoorbeeld te overwegen grote parkeerplaatsen te overdekken met zonnepanelen. Volgende week zal hier tijdens een oordeelsvormende vergadering ongetwijfeld over doorgepraat worden.

Afsluiting

Voorzitter, tot slot. Namens de ChristenUnie wens ik het college en ons als raad Gods zegen en wijsheid toe om in deze bijzondere tijd de juiste keuzes te maken, tot opbouw van onze samenleving!

Dank u wel,

Cora Otter,
Fractievoorzitter ChristenUnie Ede

Bovenstaande *tekst is uitgesproken* tijdens de Politieke Dag Ede op donderdag 29 oktober 2020. De *gesproken tekst geldt*.